

МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФАКУЛЬТЕТ МИСТЕЦТВА І ДИЗАЙНУ

Кафедра музичного мистецтва та звукорежисури

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Ректор
проф. Громовенко К.В.
(підпис)
від «05» березня 2023

ПРОГРАМА

вступного випробування (іспиту) до аспірантури

зі спеціальності 025 Музичне мистецтво

для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

ступеня доктора філософії

Галузь знань: 02 «Культура і мистецтво»

Спеціальність: 025 «Музичне мистецтво»

Освітньо-наукова програма: «Музичне мистецтво»

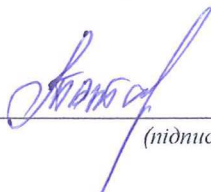
Розглянуто та схвалено Вченою радою
Міжнародного гуманітарного університету
Протокол № 1 від «04» 09 2023 р.

Одеса – 2023

Програма вступного випробування з Історії музики для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти ступеня доктора філософії. Одеса, МГУ, 2023. 18 с.

Розробники:

Татарнікова А. А., доктор мистецтвознавства, доцент, в.о. завідувачки кафедри мистецтвознавства та загальногуманітарних дисциплін Міжнародного гуманітарного університету

_____
(підпис) / Татарнікова А. А./
(прізвище та ініціали)

Каплун Т. М., кандидат мистецтвознавства, доцент, завідувачка кафедри музичного мистецтва та звукорежисури Міжнародного гуманітарного університету

_____
(підпис) / Каплун Т. М./
(прізвище та ініціали)

Обговорено на засіданні кафедри музичного мистецтва та звукорежисури

Протокол № 1 від «29» серпня 2023 р.

Декан факультету
мистецтва і дизайну

_____
(підпис) / Кравець Н. В. /
(прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	4
ЗМІСТ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ.....	5
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ.....	10
ПЕРЕЛИК ПИТАНЬ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ	12
ДОСЛІДНИЦЬКА ПРОПОЗИЦІЯ.....	16
РЕКОМЕНДОВА ЛІТЕРАТУРА.....	18
ДОДАТКИ.....	20

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Програма вступного випробування для здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 025 «Музичне мистецтво» укладено відповідно до вимог Міністерства освіти і науки України, закону України від 06 вересня 2014 р. «Про вищу освіту», постанови КМ України від 23 березня 2016 р. № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» зі змінами та «Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії» у Міжнародному гуманітарному університеті.

Зміст програми пропонує комплексне, методично-інформаційне забезпечення для підготовки до складання вступного випробування зі спеціальності 025 «Музичне мистецтво», зорієнтованого на аналіз основних світоглядних, методологічних і художньо-естетичних питань у царині культури та культурологічного знання.

Програма вступного випробування для здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво» складається в обсязі стандарту другого (магістерського) рівня вищої освіти, адаптована до умов реалізації з урахуванням різних форм навчання й освітніх технологій.

ЗМІСТ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Програма усного вступного іспиту зі спеціальності складена кафедрою музичного мистецтва та звукорежисури Міжнародного гуманітарного університету з урахуванням вимог щодо об'єму професійних знань, які мають продемонструвати вступники для здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 025 Музичне мистецтво.

Вступники до аспірантури за програмою підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації для здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності «Музичне мистецтво» складають усний іспит зі спеціальності у формі відповіді на білети або за співбесідою, також готують дослідницьку пропозицію у письмовій формі.

Мета іспиту – виявити глибину необхідних знань претендента зі спеціальності та рівень його підготовки до самостійної науково-дослідної роботи, а також оцінювання теоретико-методологічної підготовки вступника, перевірка знань з історії музичного мистецтва та навичок їх використання в науковому дослідженні, оцінювання вміння застосовувати теоретичні знання для вирішення актуальних проблем у галузі музикознавства, з'ясувати взаємозв'язки між теорією та практикою у професійній діяльності.

Вступник має на досить глибокому рівні володіти знаннями з історії музики як музично-теоретичної дисципліни, він має розуміти особливості історичного розвитку світового музичного мистецтва, роль творчої особистості у музичному процесі, сутність духовного, соціально-історичного, загальнокультурного контексту різних музичних явищ, володіти знаннями щодо музичних жанрів і стилів різних епох, композиторських шкіл, продемонструвати оізнаність щодо історичного розвитку європейської та української музичної культури.

Білети розроблено на основі програми для вступників, яка вимагає від здобувачів знань з історії музики на рівні курсу «Історія музики» у ВНЗ.

На іспиті зі спеціальності вступники повинні **розкрити** основний зміст питань білета та додаткових питань і **виявити** при цьому:

- знання специфіки музикознавчого осмислення дійсності, вміння використовувати першоджерела під час аналізу музикознавчих проблем;
- уявлення про розвиток світової музикознавської думки, її взаємозв'язок із суспільним розвитком та історією різних видів мистецтва;
- володіння музикознавчими принципами, вміння оперувати категоріальним апаратом при викладанні музично-історичного матеріалу;
- вирізняти типологічні та специфічні риси певного музичного явища;
- вміння викладати свої погляди, розкривати значення музикознавства для світоглядної позиції людини.

Зміст дисципліни (тематичний план)

Тема 1. Предмет всесвітньої історії музики. Основні періоди всесвітньої історії музики у контексті історії мистецтва. Принципи класифікації історії музики: музикознавчий підхід до визначення меж епох на основі зміни системи музичного мислення, переінтонування музичної мови, суспільно-політичних і соціокультурних перетворень у суспільному житті. Загальні відомості про музичні жанри, форми, засоби музичної виразності. загальна характеристика музикознавства як науки, історичне та теоретичне музикознавство, методи дослідження сучасного музикознавства, видатні науковці, українське музикознавство.

Тема 2. Стародавня музична культура. Наукові концепції походження музики. Виникнення та ранні етапи існування музики: музична культура первісного світу.

Тема 3. Музична культура Давнього Сходу. Загальні особливості музичної культури країн Давнього Сходу. Музична культура Шумеро-Вавилонії та Давнього Єгипту. Стародавня музична культура Китаю та Індії: релігійно-філософська основа. Музична культура Давньої Палестини і Сирії.

Тема 4. Античне музичне мистецтво. Витоки музичної культури античності. Музичні жанри Давньої Греції. Вокальна хорова лірика. Роль музики в античному театрі. Інструментарій. Давньогрецька інструментальна музика. Особливості музичної культури Риму.

Тема 5. Загальна характеристика європейського музичного мистецтва епохи Середньовіччя. Типологічні риси художньої культури Середньовіччя у контексті релігійної парадигми часу. Роль Візантії у світовій культурі

Середньовіччя. Світська традиція епохи: придворне та народне мистецтво, пісенна творчість трубадурів, труверів, міннезінгерів.

Тема 6. Музичне мистецтво православного та католицького ареалів у порівняльній характеристиці. Європейська духовна музична культура Середньовіччя: богослужбові кола, різновиди християнської служби та роль музичного компоненту. Монодія православної церковної традиції. Грегоріаніка та інструментарій католицької службової музики. Основи музичної теорії Середньовіччя: жанрова класифікація, система іхосів (осмогласся, модуси), ритмо-мелодійне поспівкове та звукорядне монодійне мислення, принципи невменної нотації. Багатоголосся.

Тема 7. Музичне мистецтво епохи Відродження. Загальна характеристика музичної культури Відродження у контексті культури і філософії епохи (антропоцентризм, гуманізм, натурфілософія). Культура Відродження і слов'янський музичний світ. Церковна, народна та придворна музика епохи Відродження: мистецтво хорової поліфонії «строногого стилю» (франко-фламандська і італійська школи). Творчість Дж. Палестрини, Кл. Монтеверді.

Тема 8. Музичне мистецтво XVII століття. Загальна характеристика музичної культури XVII століття. Стилєві ознаки музичного бароко, рококо та класицизму. Провідні тенденції італійської, французької, німецької та англійської музичної культури XVII ст. Особливості української музичної культури XVII ст. у контексті ідей свого часу.

Тема 9. Вокальна музика XVII століття. Виникнення та етапи розвитку італійської опери XVII ст.: флорентійська камерата, венеціанська, римська та неаполітанська опера. Опера-seria: особливості побудування, типи речитативу і арії, оркестровий вступ, співацький стиль *bel canto*. Французька, німецька, англійська опера XVII ст.

Тема 10. Інструментальна музика XVII століття. Видатне значення інструментальної музики XVII століття в історії європейської та світової музики. Органна, скрипкова та клавірна інструментальні школи Західної Європи (італійська, французька, німецька, чеська). Провідні жанри інструментальної музики (клавірна: сюїта, програмна інструментальна мініатюра, старовинна соната; скрипкова: концерт, касация; органна: прелюдія, фантазія, фуга, пассакалія; хорал та хоральні обробки).

Тема 11. Загальна характеристика музичної культури XVIII століття. Музична культура XVIII ст. у відображенні провідних ідей свого часу. Провідні музичні стилі XVIII ст.: німецьке бароко першої половини століття, європейський класицизм. Музична культура XVIII ст. народів слов'янського ареалу.

Тема 12. Творчі портрети німецьких композиторів першої половини XVIII ст.: І.С. Бах і Гендель у порівняльній характеристиці. Особливості творчого шляху І.С. Баха і Г. Генделя у контексті європейської музичної культури XVIII ст.

Вокально-інструментальна та інструментальна творчість І.С. Баха. Оперна та ораторіальна творчість Г. Генделя.

Тема 13. Оперні шляхи XVIII ст. Оперна реформа Х.В. Глюка та В.А. Моцарта. Особливості стану оперного жанру у європейській культурі XVIII ст.: криза опери-seria, виникнення комедійної опери в Італії. Оперна творчість композиторів слов'янських народів. Реформаторська оперна діяльність Х.В. Глюка. Оперна творчість В. А. Моцарта.

Тема 14. Віденська класична школа у контексті розвитку європейської інструментальної музики XVIII ст. Естетико-стильові засади інструментального музичного класицизму. Сонатно-симфонічний цикл: структурні та змістовні особливості. Жанри симфонії та сонати у творчості В. Моцарта. Специфіка інструментального шляху Л. Бетховена у жанрах сонатно-симфонічного циклу.

Тема 15. Музична культура XVIII ст. України та слов'янського ареалу. Передумови формування музичної культури України та країнах слов'янського ареалу. Хорова творчість українських композиторів XVIII ст.: витоки, особливості стилістики. Партесний концерт. Формування оперної та інструментальної музики в Україні та країнах слов'янського ареалу.

Тема 16. Загальна характеристика європейського музичного мистецтва XIX – поч. XX ст. Провідні риси та стилі європейського музичного мистецтва XIX – поч. XX ст. у контексті історичних і філософсько-естетичних ідей свого часу. Народження національних професійних музичних композиторських та виконавських шкіл у країнах Європи.

Тема 17. Жанрова і стильова характеристика музики західноєвропейських композиторів XIX – поч. XX ст. Періодизація історії європейського музичного романтизму. Жанрова система та особливості музичної мови композиторів-романтиків. Реалістичні стильові тенденції європейського музичного мистецтва XIX – поч. XX ст. Музичний імпресіонізм у творчості К. Дебюсі та інших композиторів другої половини XIX – поч. XX ст. Жанр опери у композиторів Західної Європи XIX – поч. XX ст. Симфонічна та камерно-інструментальна музика: жанрова та стильова характеристика, виконавська школа.

Тема 18. Вокальна і інструментальна творчість композиторів України і Східної Європи XIX – поч. XX ст. Жанрово-стильова характеристика музичної культури східнослов'янських країн. Оперні шляхи в українській та східноєвропейській музичній культурі XIX – поч. XX ст. Державні та приватні оперні театри другої половини XIX – поч. XX ст. Церковний спів і музична культура України XIX ст. і особливості співочої реформи у контексті «Релігійного Ренесансу». Камерно-вокальні та камерно-інструментальні жанри в творчості композиторів Східної Європи. Особливості формування та розвитку східноєвропейської симфонічної музики у контексті національної специфіки. Вокальні та інструментальні виконавські традиції у країнах Східної Європи.

Становлення музичної освіти і особливості історії композиторського та виконавського музичного мистецтва в Одесі у ХІХ – поч. ХХ століть.

Тема 19. Загальна характеристика художньої культури, стильові напрями та жанрові акценти у світовій музичній культурі ХХ – перших десятиліть ХХІ ст. Історичний і соціокультурний контекст і основні тенденції музики другої половини ХХ – перших десятиліть ХХІ ст. Особливості світової музичної культури у зв'язку з іншими видами мистецтва, театралізація музичного мислення. Загальний огляд стильових тенденцій музичного мистецтва ХХ – перших десятиліть ХХІ ст. у контексті філософських, релігійних, наукових концепцій свого часу. Музичний авангард у світовій музичній культурі ХХ століття: парадокси та пошуки нових шляхів.

Тема 20. Стильове розмаїття, композиторські школи і угруповання ХХ ст. («нововіденська школа», «Шістка», американські мінімалісти, авангард середини та другої половини ХХ ст.). Стильове розмаїття музичної культури першої половини ХХ століття: тенденції імпресіонізму та пізнього романтизму, символізму, експресіонізму, неокласицизму, неофольклоризму. Творчі пошуки нового музично-виразного світу у творчості композиторів-авангардистів світу середини та другої половини ХХ ст.: полістилістика, мікрохроматика, сонористика, мінімалізм, алеаторика, конкретна і електронна музика, т.і. Індивідуальні особливості стилів провідних композиторів музичного авангарду. І.Ф. Стравінський: зв'язки з новітніми явищами мистецтва, вплив на музику ХХ століття. Особливості формування музичної культури США в зв'язку з колоніальним типом розвитку країни. Становлення української культури в умовах прогресуючого тоталітаризму. Український культурний ренесанс 20-30-х рр. Одеська композиторська, музикознавська, музично-педагогічна та виконавська школа ХХ ст. – перших десятиліть ХХІ ст.

Тема 21. Постмодернізм як світоглядно-естетична система у музичному мистецтві. Загальна характеристика особливостей прояву ідей постмодернізму у світовій музичній культурі. Прояви ідеї плюралізму в світовій музиці другої половини ХХ ст. і сучасності.

Тема 22. Взаємодія масових жанрів і академічної музики. Кіномузика у творчості композиторів ХХ – перших десятиліть ХХІ ст. Особливості прояву дифузних процесів між жанрами фольклорної, естрадно-джазової, масової побутової музичної традиції та академічної музики в умовах соціально-історичних подій ХХ століття та культури сьогодення. Кіномузика видатних композиторів світу: індивідуальне прочитання звукового наповнення кінострічки.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Іспит проводиться відповідно до рішення екзаменаційної комісії по білетах, які складаються з двох запитань, або у вигляді співбесіди. Для підготовки відповіді вступник використовує екзаменаційні аркуші, які зберігаються після відповіді протягом року. Під час відповіді вступника заповнюється протокол іспиту, до якого заносяться питання екзаменаційного білета, а також питання, які були задані під час іспиту.

Оцінювання відповіді вступника за питаннями білета здійснюються разом з дослідницькою пропозицією за 100-бальною шкалою за такою пропорцією:

– усна відповідь іспиту – максимально 60 балів (30 балів за кожне з двох питань білета);

– дослідницька пропозиція – максимально 40 балів;

Сума отриманих балів відповідає такій шкалі:

– 90–100 балів – «відмінно»;

– 75–89 балів – «добре»;

– 60–74 балів – «задовільно»;

– 1–59 балів – «незадовільно».

Знання оцінюються за наступними критеріями:

«Відмінно» заслуговує така відповідь, що демонструє глибоке засвоєння курсу історії і теорії музики на підставі ґрунтовного знання першоджерел та додаткової літератури. Аспірант вільно орієнтується у музикознавчій проблематиці, володіє аргументацією власного ставлення до альтернативних поглядів щодо питання білету, надає вичерпні відповіді на всі додаткові питання.

«Добре» передбачає така відповідь, що показує наявність упорядкованих, міцних знань та першоджерел, передбачених навчальною програмою, але присутні незначні помилки під час наведення аргументації, посилання на літературу, інших даних, теоретичних концепцій, що впливає на логіку висновків під час відповіді на питання білету.

«Задовільно» ставиться у тому випадку, якщо аспірант засвоїв знання у межах навчальної програми та основні першоджерела; зміст відповіді, аргументи та висновки відповіді є необґрунтованими.

«Незадовільно» отримує той вступник, що не володіє знаннями першоджерел та не орієнтується в основних культурологічних проблемах, а також особа, яка складає іспит, не зрозуміла зміст питання чи не знає правильної відповіді і тому відповіла загальними фразами, а не по суті питання, допустивши грубі помилки у змісті своєї відповіді.

ПЕРЕЛИК ПИТАНЬ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

1. Предмет, метод і основна проблематика музикознавства. Музикознавство як науково-теоретична дисципліна: історичне і теоретичне музикознавство. Музична культурологія. Методи дослідження історії музики.
2. Основні періоди всесвітньої історії музики у контексті історії мистецтва. Принципи класифікації історії музики. Міфологічні та наукові концепції походження музики.
3. Архаїчна музична культура. Виникнення та ранні етапи існування музики: музична культура первісного світу. Синкретична природа первісного мистецтва. Жанрова система первісного мистецтва. Обрядовий фольклор і його вербально-музична характеристика.
4. Загальні особливості музичної культури країн Давнього Сходу. Музична культура Месопотамії та Давнього Єгипту. Музична культура Давньої Палестини і Сирії.
5. Музична культура Давнього Китаю та Давньої Індії у контексті релігійно-філософської національної традиції.
6. Загальна характеристика музичної культури епохи античності. Музичні жанри Давньої Греції. Вокальна хорова лірика. Роль музики в античному театрі. Давньогрецька інструментальна музика. Особливості музичної культури Риму. Музична теорія Давньої Греції.
7. Типологічні риси художньої культури Середньовіччя у контексті релігійної парадигми часу. Конфесіональні особливості середньовічної духовної культури. Роль Візантії у світовій культурі Середньовіччя.
8. Європейська духовна музична культура Середньовіччя: богослужбові кола, різновиди християнської служби та роль музичного компоненту. Грегоріаніка та інструментарій католицької службової музики. Основи музичної теорії Середньовіччя: жанрова класифікація, система іхосів (осмогласся, модуси), ритмо-мелодійне поспівкове та звукорядне монодійне мислення, принципи невменної нотації. Багатоголосся.
9. Українська музична культура епохи Середньовіччя. Монодія православної церковної традиції. Витоки знаменного розспіву – провідні наукові концепції вітчизняних медієвістів. Візантійські теоретичні основи церковного співу Київської Русі. Особливості східнослов'янської співочої традиції Середньовіччя.
10. Сильова характеристика пісенної лицарської традиції трубадурів/труверів/міннезінгерів. Дума як втілення вітчизняної народної лицарської пісенності.
11. Музична культура Ренесансу у контексті культури і філософії епохи (антропоцентризм, гуманізм, натурфілософія). Церковна, народна та придворна музика епохи Відродження: мистецтво хорової поліфонії «строногого стилю» (франко-фламандська і італійська школи). Сильова характеристика хорової

- музики строгого стилю (на прикладі творчості О. Ласо, Ж. Дебре, Дж. Палестрини, Г. де Машо та інших).
12. Музична культура України XV-XVI століття.
  13. Особливості стилістики італійської опери XVII століття: еволюційні шляхи від флорентійської до неаполітанської опери.
  14. Національні риси французької, німецької і англійської опери XVII ст.
  15. Інструментальна німецька, італійська та французька музика XVII століття (на прикладі творів К. Букстехуде, Й. Пахельбеля, Ф. Рамо, Ф. Куперена, А. Вівальді, А. Кореллі, Дж. Тартіні).
  16. Особливості української музичної культури XVII ст. у контексті ідей свого часу.
  17. Провідні музичні стилі XVIII ст.: німецьке бароко першої половини століття, європейський класицизм.
  18. Музична культура XVIII ст. народів слов'янського ареалу.
  19. Особливості творчого шляху І.С. Баха і Г. Генделя у контексті європейської музичної культури XVIII ст.
  20. Вокально-інструментальна творчість І. С. Баха – загальна характеристика.
  21. Інструментальна творчість І.С. Баха – загальна характеристика.
  22. Творчість Г. Генделя. Ораторія «Самсон» Г. Генделя: провідні елементи ораторіального стилю композитора.
  23. Особливості стану оперного жанру у європейській культурі XVIII ст.: криза опери-seria, виникнення комедійної опери в Італії та її національні версії в німецькій традиції.
  24. Оперна творчість композиторів слов'янських народів XVIII ст.
  25. Реформаторська оперна діяльність Х.В. Глюка.
  26. Оперна творчість В. А. Моцарта.
  27. Опера «Орфей» Х.В. Глюка у контексті оперної реформи композитора.
  28. Хорова творчість українських композиторів XVIII ст.: витоки, особливості стилістики. Партесний концерт.
  29. Естетико-стильові засади інструментального музичного класицизму на прикладі віденської класичної музичної школи.
  30. Сонатно-симфонічний цикл: витоки, історія формування, структурні та змістовні особливості.
  31. Мангеймська школа та її роль у формуванні класичних жанрів симфонії і сонати у творчості Й. Гайдна.
  32. Жанри симфонії та сонати у творчості В. Моцарта.
  33. Специфіка інструментального шляху Л. Бетховена у жанрах сонатно-симфонічного циклу.
  34. Передумови формування музичної культури України та країнах слов'янського ареалу.

35. Формування оперної та інструментальної музики в Україні та країнах слов'янського ареалу.
36. Провідні риси та стилі європейського музичного мистецтва ХІХ – поч. ХХ ст. у контексті історичних і філософсько-естетичних ідей свого часу.
37. Народження національних професійних музичних композиторських та виконавських шкіл у країнах Європи.
38. Періодизація історії європейського музичного романтизму.
39. Жанрова система та особливості музичної мови композиторів-романтиків.
40. Фортепіанна і симфонічна творчість Й. Гайдна у контексті становлення класицистського сонатно-симфонічного циклу. Класичний склад симфонічного оркестру.
41. Еволюційні шляхи жанру фортепіанної сонати В. А. Моцарта і Л. Бетховена на прикладі сонатної творчості композиторів віденської класицистської школи.
42. Новаторська сутність симфонізму В. А. Моцарта та Л. Бетховена (на прикладі 40 симфонії Моцарта та 5 симфонії Бетховена).
43. Вокальна і інструментальна творчість Ф. Шуберта у контексті змістовних та стильових рис музичного романтизму.
44. Фортепіанна творчість Ф. Шопена: жанрова система, поетика та музична стилістика.
45. Інструментальна творчість композиторів-романтиків у контексті національних особливостей стилістики (Г. Берліоз, Б. Сметана, М. Глінка, Ф. Ліст, Е. Гріг).
46. Жанр опери в творчості композиторів ХІХ століття (на прикладі однієї з опер Дж. Верді, Р. Вагнера, Ж. Бізе, М. Лисенко та інших – на вибір).
47. Музичний імпресіонізм на прикладі інструментальних творів К. Дебюсі.
48. І.Ф. Стравінський: зв'язки з новітніми явищами мистецтва, вплив на музику ХХ століття.
49. Новаторство музичного мислення І. Стравінського на прикладі балету «Весна священна».
50. Філософські погляди О. Скрябіна як втілення ідей космізму (на прикладі його прелюдій ор.11 та Четвертої фортепіанної сонати).
51. Фольклорне мислення К. Орфа на прикладі сценічної кантати «Carmina burana».
52. Специфіка музичної мови стилю експресіонізму («Місячний П'єро» А. Шенберга та опери «Воццек» А. Берга).
53. Мінімалізм і серійна техніка у творчості А. Веберна.
54. Історичний і соціокультурний контекст і основні тенденції музики другої половини ХХ – перших десятиліть ХХІ ст. Особливості світової музичної культури у зв'язку з іншими видами мистецтва, театралізація музичного мислення.
55. Вокальні та інструментальні виконавські традиції у країнах Східної Європи.

56. Музично-педагогічна та виконавська школа Одеси у ХХ – перших десятиліттях ХХІ ст.
57. Особливості формування музичної культури США в зв'язку з колоніальним типом розвитку країни.
58. Становлення української культури в умовах прогресуючого тоталітаризму. Український культурний ренесанс 20-30-х рр.
59. Особливості прояву дифузних процесів між жанрами фольклорної, естрадно-джазової, масової побутової музичної традиції та академічної музики в умовах соціально-історичних подій ХХ століття та культури сьогодення.
60. Кіномузика видатних композиторів світу: індивідуальне прочитання звукового наповнення кінострічки.

ДОСЛІДНИЦЬКА ПРОПОЗИЦІЯ

Дослідницька пропозиція – це науковий текст, який був підготовлений вступником і у якому обґрунтовується тематика майбутнього дисертаційного дослідження, його актуальність, стан розробки у вітчизняній та зарубіжній науці; можливі шляхи розв’язання поставлених завдань тощо.

Дослідницька пропозиція має містити

- *назву дослідження,*
- *анотацію дослідження* (до 500 слів викладу проблеми та запропонованих шляхів її розв’язання з ключовими словами),
- *загальний опис дослідження* (актуальність обраної теми, обґрунтування наукової новизни, теоретична значущість, мета, завдання, предмет та об’єкт дослідження, очікувані результати, аналітичний огляд наукових праць за темою дослідження, методологія та методи дослідження, план реалізації дослідження за роками, список літератури (від 20 позицій).

Дослідницька пропозиція являє собою підтвердження розуміння вступником перспективності обраної ним ідеї, ступеня обґрунтованості, обізнаності з предметом власного наукового вибору та ступенем його дослідження. Дослідницька пропозиція вступника обов’язково візується передбачуваним науковим керівником.

Критерії оцінювання дослідницької пропозиції:

31–40 балів відповідають наступним вимогам:

- заявлена вступником наукова проблема та її аспекти, що їх пропонується дослідити, є новими та актуальними, представлено ґрунтовний огляд досліджень, системний аналіз ідей, пов’язаних із заявленою проблемою;
- автор демонструє спроможність формулювати власні аргументовані гіпотези, визначати перспективність теми, а також робити на підставі цього аналізу власні висновки;

– текст дослідницької пропозиції містить усі необхідні компоненти, змістові частини представлені в логічній послідовності, положення не повторюються і не суперечать одне одному, висловлювання підкріплено фактичним матеріалом.

21–30 балів відповідає наступним вимогам:

– пропонується у дослідженні проблема не є новою, але вступник представив нові її аспекти або запропонував нові методи дослідження, які раніше для її вивчення не використовувалися, показав особливості свого дослідження;

б – аргументування сформульованої проблеми та огляд літератури з її дослідження є послідовним переліком праць із заявленої проблеми з поодинокими коментарями автора;

– структура тексту дослідницької пропозиції логічна, або може не вистачати 1–2 компоненти структури дослідницької пропозиції, також наявні 1–2 випадки логічної незв'язності викладу чи необґрунтованої повторюваності окремих тез;

– є фактологічні помилки.

0–20 балів відповідає наступним вимогам:

– заявлена проблема, її аспекти, що пропонуються дослідити, методи, за допомогою яких заплановано її вирішувати, не є новими;

– аргументування вибору не наведено;

– огляд літератури є механічним переліком імен та праць дослідників, які стосуються заявленої проблеми;

– зміст тексту викладено безсистемно, не всі необхідні компоненти структури дослідницької пропозиції представлено, окремі змістові частини тексту повторюються або ж суперечать одна одній.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Берегова О. М. Музика ХХ – ХХІ століть. Східна Європа та українське зарубіжжя. Підручник для вищих навч. закл. України III-IV рівнів акредитації. Книга перша. Частина перша. Київ : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2012. 384 с.
2. Бодак Я. Історія західноєвропейської музики від найдавніших часів до XVII століття: Навчальний посібник / Ред. кол.: Я. Кеньо, З.Лельо, Б.Пиц. Дрогобич : Коло, 2017. 280 с.
3. Верещагіна О. Є., Холодкова Л. П. Історія української музики ХХ століття. Навчальний посібник. Київ : Освіта України, 2010. 268 с.
4. Гнатів Т. Музична культура Франції рубежу ХІХ-ХХ ст. Київ : Музична Україна, 1993. 205 с.
5. Дідич Г. С. Історія західноєвропейської музики. Ч. І. Кіровоград, 2005. 226 с.
6. Епохи історії музики в окремих викладах: В 2 ч. / Пер. з нім. та ред.-упор. Ю.Є. Семенов. Ч. 1. Арс-антика, Арс-нова, Гуманізм. Ренесанс. Одеса: «Будівельник», 2003. 188 с.
7. Епохи історії музики в окремих викладах: В 2 ч. / Пер. з нім. та ред.-упор. Ю.Є. Семенов. Ч. 2. Бароко, Класика, Романтика, Нова музика. Одеса: «Будівельник», 2004. 240 с.
8. Іванова І. Л., Куколь Г. В., Черкашина М. Р. Історія опери: Західна Європа. Навч. посібник. Київ : Заповіт, 1998. 384 с.
9. Історія української музичної культури ХІ-ХVІІІ століть: електронний диск-посібник / уклад. П.Б.Зоріна, Л.І.Малюга. Харків, 2020.
10. Каплієнко-Ілюк Ю.В. Історія світової музики : навчальний посібник. Чернівці : Місто, 2015. 240 с.
11. Каплун Т. М. Музично-архаїчні форми втілення східнослов'янських жіночих божеств в обрядовій фольклорно-пісенній традиції. *Українська культура: Минуле, сучасне, шляхи розвитку. Науковий збірник* Заг. ред. В.Г.Виткалова. Вып. 40, Рівне : РДГУ, 2022. С. 114-119.
12. Кашкадамова Н. Історія фортепіанного мистецтва ХІХ сторіччя: Підручник. Тернопіль : АСТОН, 2006. 608 с.
13. Кияновська Л. О. Українська музична культура. Навч. посібник. Київ, 2002. 160 с.
14. Корній Л. Історія української музики. В 2-х ч. Ч. 1. Київ : Вид-во М.П. Коць, 1998. 159 с.
URL: <https://musicinukrainian.files.wordpress.com/2020/11/d09ad0bed180d0bdd196d0b9-d196d181d182d0bed180d196d18f-d183d0bad180d0b0d197d0bdd181d18cd0bad0bed197-d0bcd183d0b7d0b8d0bad0b8-1.pdf>
15. Корній Л. Історія української музики. В 2-х ч. Ч. 2. Київ : Вид-во М.П. Коць, 1998. 314 с.
URL: https://musicinukrainian.files.wordpress.com/2020/11/d09ad0bed180d0bdd196d0b9-d196d181d182d0bed180d196d18f-d183d0bad180d0b0d197d0bdd181d18cd0bad0bed197-d0bcd183d0b7d0b8d0bad0b8-2.djvu_.pdf
16. Корній Л. Історія української музики. Ч. 3. Київ -Харків - Нью-Йорк, 2001. 480 с. URL: https://musicinukrainian.files.wordpress.com/2020/11/d09ad0bed180d0bdd196d0b9-d196d181d182d0bed180d196d18f-d183d0bad180d0b0d197d0bdd181d18cd0bad0bed197-d0bcd183d0b7d0b8d0bad0b8-3.djvu_.pdf
17. Крусъ О. П. Історія української музики ХХ століття. Навч.-метод. посібник. Луцьк : Надсир'я, 1997. 82 с.
18. Медриш І. Світова музична література: підручник. Вип. 1. Чернівці : «Місто», 2016. 280 с.
19. Медриш І. Світова музична література: підручник. Вип. 2. Чернівці : «Місто», 2020. 448 с.
20. Муравська О. В. Нариси з історії зарубіжної музичної культури. Вир. 1. Одеса : «Друкарський дім», 2010. 214 с.
21. Павлишин С. Музика ХХ століття: Навчальний посібник. Львів : БаК, 2005. 232 с.

22. Татарнікова А. А. Алілуйна парадигма європейської культури і музики (від готики до сучасності). Одеса : Astroprint, 2020. 343 с.
23. Уманець О. В. Музична культура України другої половини ХХ століття. Харків : «Реґіон-інформа», 2003. 192 с.
24. Фількевич Г. М. Всесвітня історія музики : Навчальний посібник. Київ : Стилос, 2006.
25. Чернова І. В., Горман О. П. Зарубіжна музика: історія, стилі, напрями: Навчальний посібник. Львів : НАСВ, 2016. 246 с.
26. Шип С. В. Музична форма від звуку до стилю : Навчальний посібник. Київ : Заповіт, 1998. 368 с.

Додаткова

1. Сюта Б. О. Глобалізаційні та периферизаційні процеси в культурі як чинник організації художньої цілісності в сучасній музиці. Дослідження. Серія «Музика вчора, сьогодні і завтра». Книга 2. Київ : УБСП «Комора», 2006. 65 с. URL: <https://musicinukrainian.files.wordpress.com/2021/01/d0a1d18ed182d0b0.pdf>
2. Українська музична енциклопедія. Т. 1-5. Київ, 2006. 693 с. URL: https://musicinukrainian.files.wordpress.com/2020/11/ukrainska_muzychna_entsyklopediia_tom_1.pdf
Т. 2. Київ, 2008. 695 с. URL: https://musicinukrainian.files.wordpress.com/2020/11/ukrainska_muzychna_entsyklopediia_tom_2.pdf
Т. 3. Київ, 2008. 623 с. URL: <https://musicinukrainian.files.wordpress.com/2020/11/d0a3d09cd0953.pdf>. Т. 4. Київ, 2016. 553 с. URL: <https://musicinukrainian.files.wordpress.com/2020/11/d0a3d0bad180d0b0d197d0bdd181d18cd0bad0b0-d0bcd183d0b7d0b8d187d0bdd0b0-d0b5d0bdd186d0b8d0bad0bbd0bed0bfd0b5d0b4d196d18f-d0a2d0bed0bc-4.pdf> Т. 5. Київ, 2018. 553 с. URL: <https://musicinukrainian.files.wordpress.com/2020/11/d0a3d0bad180d0b0d197d0bdd181d18cd0bad0b0-d0bcd183d0b7d0b8d187d0bdd0b0-d0b5d0bdd186d0b8d0bad0bbd0bed0bfd0b5d0b4d196d18f-d0a2d0bed0bc-5.pdf>
3. Каплун Т. М. Гендерні аспекти дослідження народної традиції старообрядців Бессарабії. *Українська культура: Минуле, сучасне, шляхи розвитку. Науковий збірник* Заг. ред. В.Г.Виткалова. Вып. 39, Рівне: РДГУ, 2021. С. 54-59.
4. Kaplun T. Die grundlegenden Motive (Toposse) und ihre Gesangverkörperung in den altrussischen Gottesdiensten, die den heiligen Frauen gewidmet sind (Каплун Т. Ведущие топосы и их певческое воплощение в древнерусских службах святым женам). *Theorie und Geschichte der Monodie* / ed. Dr. M. Czernin, Ms. M. Pischlöger. Brno, 2018. С. 681-696.

Інформаційні ресурси

1. Історія української музики : У 7 т. / НАН України, ІМФЕ ім. М. Т. Рильського, редкол.: Г.А. Скрипник (голова) та ін. Київ, 2016. Т. 1. Кн. 1: Від найдавніших часів до ХVІІІ століття. Народна музика / О. В. Богданова, С. Й. Грица, Р. Д. Гусак, Є. В. Єфремов та ін.; Редкол. тому: О. Ю. Шевчук (відп. ред.), Б. М. Фільц (відп. ред.), О. П. Прилепа (відп. секретар), О. М. Летичевська (відп. секретар). 2016. 440 с. URL: https://shron2.chtyvo.org.ua/Zbirka/Istoriia_ukrainskoi_muzyky_U_7_t_T_1_Kn_1_Vid_naidavnishykh_chasiv_do_XVIII_stolittia_Narodna_muzyka.pdf
2. Теорія та історія світової і вітчизняної культури: Підручник / Горбач Н. Я; Гелей С. Д., Російська З. П. та ін. Львів : Каменярь. 1992, 166 с. URL: https://eduknigi.com/kulturologiya_view.php?id=1

Зразок екзаменаційного білета

МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

65009, м. Одеса, Фонтанська дорога, 33

Освітньо-кваліфікаційний рівень (освітній рівень) Доктор філософіїНапрямок підготовки (спеціальність) 025-Музичне мистецтвоВступний іспит

Навчальна дисципліна – Спеціальність

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 2

1. Музична культура XVIII ст. народів слов'янського ареалу.
2. Мінімалізм і серійна техніка у творчості А. Веберна.
3. Співбесіда щодо дослідницької пропозиції за темою майбутнього дисертаційного дослідження.

Затверджено на засіданні кафедри музичного мистецтва та звукорежисури
 протокол №__ від _____ 20__ р.

Голова екзаменаційної комісії	_____ /	/
	(підпис)	
Екзаменатор	_____ /	/
	(підпис)	
Екзаменатор	_____ /	/
	(підпис)	

МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет мистецтва і дизайну

Кафедра музичного мистецтва та звукорежисури

ДОСЛІДНИЦЬКА ПРОПОЗИЦІЯ

за темою майбутнього дисертаційного дослідження

зі спеціальності 025 – Музичне мистецтво

« _____
_____ »

(тема майбутнього дисертаційного дослідження)

Виконав вступник

до аспірантури

_____ (прізвище та ініціали)

_____ (підпис)

Перевірив

_____ (науковий ступінь, звання, прізвище та ініціали)

_____ (підпис)

_____ (дата)